

Project mens

dit boek is van _____

Project mens

Iedereen is gelijk en toch anders

Mirjana Petrović

Met illustraties van Sanne Miltenburg

niño

Project mens

Iedereen is gelijk en toch anders

Mirjana Petrović

ISBN 978 90 8560 216 3

NUR 210 / 218

THEMA YXM / YXN / YXP

© 2023 B.V. Uitgeverij SWP Amsterdam

Illustraties: Sanne Miltenburg (sannetekent.nl)

Tekstredactie: Jillian Emanuels (De Instant Pedagoog)

Tekstcorrectie: Yvonne Schouten

Boekverzorging: Merel van Dam (Uitgeverij SWP)

Niño is een imprint van Uitgeverij SWP.

Voor meer informatie: www.ninoboeken.nl

Voor België: www.epo.be

Voorwoord

Daar ligt hij dan, 'Project mens'. Een kinderboek over mensen, racisme en discriminatie. Een boek geschreven vanuit het hart van een moeder, van vier prachtige dubbelbloedkinderen. Een boek voor alle kinderen, alle culturele achtergronden, voor op school en voor thuis. Dit boek gaat over jezelf zijn en mogen zijn. Een mooi verhaal over meester Milan en zijn klas vol unieke kinderen. Je leert interessante feiten over belangrijke mensen in de strijd voor gelijkheid, je komt quizvragen tegen en er is ruimte om wat over jezelf te vertellen.

Het doel van dit boek is dat je andere mensen, culturen en tradities leert kennen en waarderen. Je leert nieuwsgierig te zijn naar de ander en je leert te kijken naar wie jij bent, waar je *roots* liggen en wat jou zo uniek maakt.

Het boek bestaat uit een inleiding en zes hoofdstukken, elk met een thema: naam, huidskleur, haar, cultuur, geloof en wie jij bent. Per hoofdstuk worden er vragen gesteld over jezelf maar ook over de mensen om je heen. Door de informatie over de helden, feiten en interviews leer je meer over het thema.

Je kunt ervoor kiezen om met de klas een eigen Project mens te maken, maar dat kan natuurlijk ook in een kleinere vorm. Ieder kind kan een eigen held maken. Per hoofdstuk kan het desbetreffende thema centraal staan. Er kan gezocht worden naar aanvullende informatie rondom het thema of de individuele verhalen van de kinderen staan centraal.

Tips voor het voeren van de gesprekken vind je bij de Teaching Tools.

Heel veel plezier met lezen, leren over jezelf en anderen en natuurlijk bij het maken van je eigen held.

Liefs,
Mirjana

Inhoud

Inleiding	8
Hoe heet ik?	
Naam	20
Welke kleur heb ik?	
Huidskleur	30
Welke haarstijl heb ik?	
Haar	39
Waar kom ik vandaan?	
Culturele achtergrond	50
Geloof jij ergens in?	
Geloof	59
Wie ben ik?	
Dit ben ik!	69
Teaching Tools	79
Nawoord	87

Inleiding

‘Komt dat zien iedereen, komt dat zien. Lieve kinderen klein en groot.’ Mei Li loopt voorzichtig het schoolplein op. Ze kijkt goed om zich heen of ze een van haar klasgenootjes ziet. Nog niemand te bekennen. Als ze over het plein loopt staat ze plotseling stil, wat staat daar nou? Bovenop een podium vlak voor het schoolgebouw staat mevrouw Snorrebaard, de directeur van de school. Op zich niet zo gek zou je denken. Maar wat heeft ze aan?

Mei Li loopt door, steeds dichterbij het podium. Ze is zo geconcentreerd op mevrouw Snorrebaard dat ze niet in de gaten heeft dat er iemand recht op haar afstormt. ‘Jaaaa Mei Li, eindelijk,’ hoort ze roepen maar het is al te laat. Haar vriendin Saar komt met enorme vaart op haar afgerend en omhelst haar. Door de snelheid van Saar en de klap van de knuffel vallen de meiden om en krijgen de slappe lach. ‘Wat heb ik je gemist lieve Mei Li,’ zegt Saar. ‘Ik jou ook lieve Saar,’ zegt Mei Li.

‘Het schooljaar is nog niet begonnen of dat gegiechel begint alweer.’ Als Mei Li en Saar opkijken zien ze Orlando staan. Met een grote frons op zijn gezicht bekijkt hij het lachende duo. Ze staan op en knuffelen nog eens heel dik. ‘Hebben jullie Snorremens al gezien?’ vraagt Orlando. Zo noemt Orlando mevrouw Snorrebaard altijd. ‘Zou ze haar hoofd gestoten hebben? Dat ze niet meer weet wie ze is behalve dat ze naar school moest?’ Het drietal kijkt vol verbazing naar het podium. Mevrouw Snorrebaard staat daar namelijk in een basketbaltenue, en dat is niet iets wat ze elke dag zien.

feit

Diversiteit en inclusie, het lijken twee moeilijke woorden, maar eigenlijk is de betekenis heel simpel. Diversiteit betekent de mix van alle verschillen tussen mensen, bijvoorbeeld het geslacht, geloof, de culturele achtergrond of leeftijd. Inclusie betekent dat je erbij hoort, ongeacht wie je bent, hoe je eruitziet of waar je vandaan komt. Je hoort erbij omdat je jezelf bent.

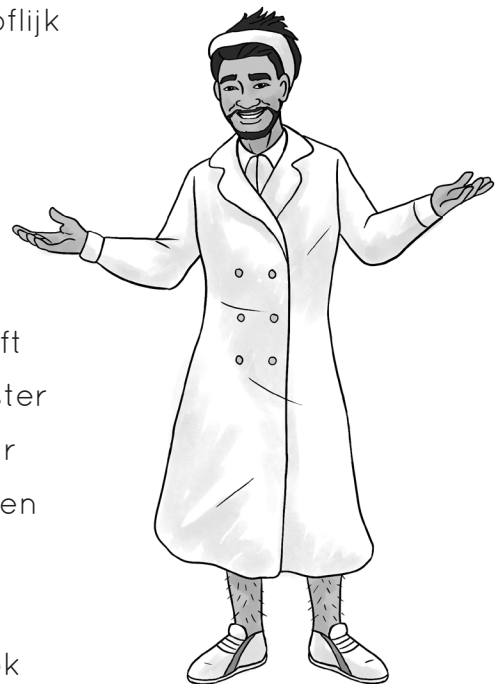
‘Ja lieve kinderen, jullie zullen wel denken, mevrouw Snorrebaard is in de war. Ze heeft de verkeerde kleding aangetrokken vanmorgen. Maar nee hoor. Dit schooljaar starten we met een GE-WEL-DIG project. Kunnen jullie raden wat het is? Nee? Zal ik het verklappen? Ik ga het verklappen, het is zo leuk. De start van dit schooljaar staat in het teken van Project mens. Applaus.’ Alle kinderen die zich inmiddels op het plein verzameld hebben, klappen braaf op het verzoek van de directeur. Maar ze zijn nog niet echt enthousiast. Vragend kijken ze om zich heen. Waar gaat dit over? ‘Jullie juffen of meesters leggen in de klas verder uit wat het betekent, maar ik verzeker jullie. Het is GE-WEL-DIG,’ zegt mevrouw Snorrebaard met een stralende lach op haar gezicht. ‘En nu tjop-tjop naar de klas allemaal,’ zegt ze terwijl ze twee keer snel in haar handen klapt.

‘Project mens?’ vraagt Zula zich hardop af. ‘Je kan veel van haar zeggen, maar ze is wel creatief,’ zegt Amir, die naast haar is komen

staan. Als de schoolbel gaat, lopen de kinderen naar binnen. Er wordt veel gekletst, gelachen en geschreeuwd. Iedereen is blij om elkaar weer te zien. Mei Li, Saar en Orlando lopen de nieuwe klas binnen bij meester Milan die met een glimlach op zijn gezicht voor het digibord staat. 'Ga lekker zitten lieve kinderen, welkom in groep 6.'

Affirmatie: Ik ben ik, ik mag mezelf zijn!

Als iedereen zijn plekje gevonden heeft, begint meester Milan te vertellen. 'Wat is het ongelooflijk fijn om weer op school te zijn. Ik heb er zo mega giga veel zin in. En zoals jullie mevrouw Snorrebaard net al hoorden zeggen, we starten dit schooljaar met een te gek project, Project mens,' zegt meester Milan. De klas staart hem met grote ogen aan en blijft doodstil. 'Is er iets aan de hand?' vraagt meester Milan. Nog altijd is het doodstil in de klas. Maar dan houdt Saar het niet meer en barst in lachen uit. Het begint met een giechel maar ze gaat steeds harder lachen, de tranen rollen over haar wangen en de rest van de klas begint ook te lachen. Niet veel later heeft de hele klas de slappe lach, meester Milan begrijpt er niets van.

Tip van Free, fanatiek kickbokser en strijder voor gelijke rechten

Het is goed om nieuwsgierig te zijn over verschillen en om verschillen te zien. Want wat je niet ziet daar kan je geen rekening mee houden én niet actief respect voor hebben.

Als Saar een beetje bijgekomen is, zegt ze: 'Meester, even serieus, ik denk dat je vanmorgen niet zo goed hebt gekeken toen je je kleding uitzocht. Je hebt een jurk aan en een rode haarband in je haar.' Meester Milan lacht. 'Het is inderdaad een andere stijl dan jullie van mij gewend zijn. Dat is helemaal waar. Het heeft alles te maken met het Project mens. Jullie hebben mevrouw Snorrebaard buiten ook in een flitsend basketbalpak gezien, niet iets wat ze elke dag draagt. Waar zou onze kleding mee te maken kunnen hebben? Heeft er iemand een idee?'

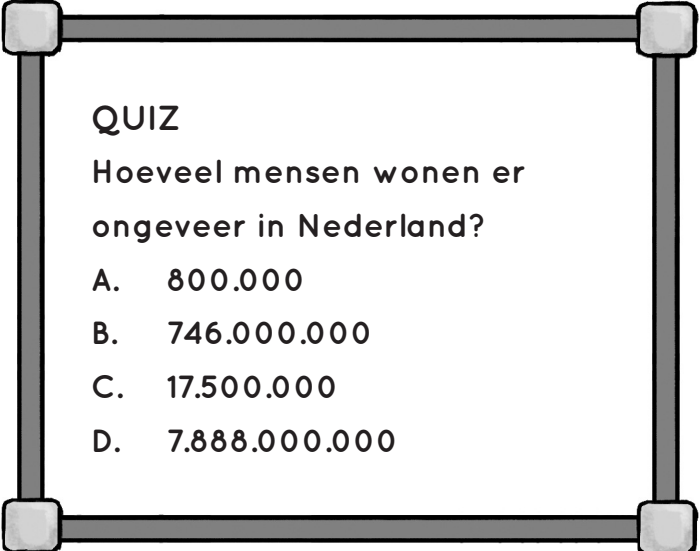
De klas blijft stil. Ze lijken allemaal na te denken. Project mens en bijzondere kleding. Waar zou dat mee te maken kunnen hebben? Maar dan verschijnt de eerste vinger in de lucht. Hij is van Zula. 'Zeg het maar Zula,' zegt meester Milan. Ze steekt van wal. 'Nou ik zat dus te denken, Project mens en aparte kleding. Mevrouw Snorrebaard en jij hebben voor jullie doen wel echt gekke kleding aan. Maar dat zal een goede reden

hebben. Betekent Project mens soms dat je je favoriete mens moet voorstellen?’ De klas wacht in spanning af.

Trey (10): *‘Mijn moeder is heel speciaal voor mij. Ze is lief en zorgt goed voor mij.’*

‘Je zit in de goede richting Zula. “Mijn favoriete mens” is een mooie omschrijving. Vandaag zijn alle juffen en meesters gekleed als hun held. Iemand die heel veel voor ze betekent. Die ze heeft geïnspireerd, die ervoor heeft gezorgd dat ze graag iets willen zijn of worden.’

‘Mevrouw Snorrebaard had een gaaf basketbaltenue aan. Enig idee wie haar held is?’ In de klas valt opnieuw een stilte, welke basketballer of basketbalster zou haar held zijn? Orlando steekt zijn vinger op en roept tegelijkertijd ‘Michael Jordan natuurlijk’ door de klas. ‘Ha, dat is helemaal

QUIZ
Hoeveel mensen wonen er ongeveer in Nederland?

- A. 800.000
- B. 746.000.000
- C. 17.500.000
- D. 7.888.000.000

waar. Goed dat je zo enthousiast bent, Orlando. Was die vinger die je opstak voor de sier?’ Zegt meester Milan die Orlando een knipoog geeft.

‘Michael Jordan is de beste basketballer van de wereld, mijn vader is zijn grootste fan. Dus eigenlijk hebben mevrouw Snorrebaard en mijn vader dezelfde held. Bizar,’ zegt Orlando met een frons op zijn voorhoofd.

‘De eerste held is geraden. Maar wie is mijn held?’ Er ontstaat geroezemoes in de klas. Iemand met een jurk, een gele jas en rode haarband. Wie zou het kunnen zijn? ‘Ik zal jullie een tip geven,’ zegt meester Milan. ‘Het is een dichteres.’

‘Ja, pfff, dat is veel te moeilijk. Ik ken geen dichteres. En al helemaal geen dichteres met een gele jas en rode haarband. Ik vind het echt niet eerlijk hoor, meester,’ zegt Saar. De klas valt haar bij, hoe kunnen ze dit nu weten?

Lynn (9): *‘Mijn ouders zijn belangrijk voor mij. Omdat ze voor mij zorgen.’*

Maar dan verschijnt er een vinger in de lucht. Omdat meester Milan begint te stralen wordt de klas langzaam stil. Mei Li heeft haar vinger opgestoken. Ze wordt een beetje verlegen van al die ogen die nu op haar gericht zijn. ‘Mei Li, zeg het eens,’ zegt meester Milan.

‘U bent Amanda Gorman, van dat gedicht,’ zegt Mei Li. ‘Jij mag door naar de volgende ronde,’ grapt meester Milan. ‘Mijn held is Amanda Gorman, en ik zal jullie vertellen waarom. Amanda Gorman las een gedicht voor tijdens de inauguratie van een nieuwe president, Joe Biden, in Amerika. Inauguratie betekent eigenlijk de eerste werkdag voor een nieuwe president. Amanda Gorman las daar een heel mooi krachtig en ook verdrietig gedicht voor. Het gaat over dat wij als mensen samenleven en elkaar moeten respecteren. Lief voor elkaar moeten zijn, hoe je er ook uit ziet, waar je ook vandaan komt. En dat vind ik belangrijk. Gelijkheid.’

Black Lives Matter is een organisatie die in Amerika in 2013 is opgezet nadat er een Zwarte man zonder reden van het leven werd beroofd. Black Lives Matter betekent letterlijk ‘Zwarte levens doen ertoe’. Hiermee bedoelen ze te zeggen dat Zwarte mensen ook belangrijk zijn en net zoveel waard zijn als ieder ander mens. BLM strijdt voor gelijke rechten voor Zwarte mensen. Die gelijke rechten hebben zij in Amerika, maar ook in Nederland, nog lang niet.

‘En weet je wat ook cool is? Amanda was toen pas 22 jaar. Ze kon vroeger niet goed praten en vond sommige letters supermoeilijk. Maar door te blijven oefenen is het haar gelukt. Ze kan alle letters uitspreken, ze kan zelfs gedichten voordragen voor een groot

publiek. Zij is voor mij een held en een groot voorbeeld. Je moet nooit opgeven.’ De klas hangt aan de lippen van de meester. Het verhaal over zijn held is onwijs cool.

Gelijkheid betekent dat alle mensen op de wereld gelijk zijn en gelijk behandeld moeten worden. Dit is een grondrecht zoals ze dat noemen, en staat in de wet, een groot boek waar alle regels in staan.

‘Voor nu even genoeg over mijn held. We gaan over naar Project mens. Want jullie zullen vast nieuwsgierig zijn wat dit project precies inhoudt,’ zegt meester Milan.

De leerlingen knikken en Amir zegt: ‘Kom maar op met dat project. Gaat het over wetenschap?’ Meester Milan lacht: ‘Amir en zijn wetenschap. Ik denk dat je je hersens nog flink kunt laten kraken over de wetenschap in dit project. Wij maken samen als klas een gezamenlijke held. Een held die voor iedereen belangrijk is, waar iedereen zich in kan herkennen. Maar ook met stukjes van onszelf. Wie wij zijn en wat we belangrijk vinden. Zo maken we met elkaar onze mooiste versie van de mens.’

De leerlingen hebben aandachtig geluisterd. ‘En hoe gaan we dat mens dan maken?’ vraagt Zula. ‘Dat kunnen we met

elkaar bedenken,' zegt meester Milan. 'Project mens bestaat uit verschillende onderdelen. Waar zullen we beginnen?'

Een held is iemand die iets speciaals heeft betekend voor een ander of voor zichzelf, iemand die het avontuur aan durft te gaan. Dit kan een bekend figuur zijn, maar ook een vriend(in) of iemand in de familie. Iedereen kan een held zijn, helden zien er verschillend uit. Denk bijvoorbeeld aan Johan Crujff, een beroemde voetballer, aan Barack Obama, voormalig president van Amerika of denk aan Greta Thunberg, een bekende jonge Zweedse klimaativiste die strijd voor de natuur. Het mooie van helden is dat het iedereen kan zijn. Misschien ben jij wel iemands held?

'Bij de billen natuurlijk,' roept Saar waarna ze meteen de slappe lach krijgt. De klas ligt ook in een deuk. Hoe kan het ook anders, als het over billen gaat. Meester Milan kijkt met een beetje strenge blik naar Saar. 'Billen zijn heel belangrijk voor de mens. Ik bedoel, hoe moet je anders zitten of flinke knalscheten laten? Maar laten we beginnen bij de naam van onze gezamenlijke held,' zegt meester Milan.

Tip van Reza Kartosen-Wong, schrijver van *Waar is mijn noedelsoep?!?* en *Gebakken rijst met van alles en nog wat!!!*

Een belangrijke levensles die ik mijn kinderen meegeef, is: er zullen altijd mensen zijn die jou slechter zullen behandelen dan anderen vanwege je bruine huid en je zwarte haren. Vergeet nooit dat dat niet aan jou ligt, dat dat niet jouw fout is. Het is niet jouw probleem, maar het probleem van die mensen. Zij hebben nare gedachten omdat ze ziek zijn gemaakt door een virus dat we racisme noemen. Je mag proberen ze te genezen maar dat is niet jouw taak. Jouw belangrijkste taak is om te onthouden dat je bruine huid en zwarte haren schitterend zijn en dat je trots mag zijn op wie je bent, wat anderen ook zeggen.

Nu jij:

- Heb jij een held? Wie is jouw grote voorbeeld? Leg uit waarom.
- Hoe zou jij je kleden als je eruit wilt zien als je held? Omschrijf de outfit.
- Teken je held.

Nu samen:

- Vraag naar de held van iemand anders (in de klas, op school, thuis, in de buurt). Leg uit wie jouw grote voorbeeld is en waarom.

Hoe heet ik?

Naam

‘Voordat we aan de mens gaan knutselen, is het belangrijk om een naam te bedenken voor ons Project mens. Een naam kan veel vertellen over wie je bent en waar je vandaan komt. Je hebt namen uit allerlei landen met verschillende betekenissen. Weten jullie waar je naam vandaan komt?’ vraagt meester Milan. Hierop begint iedereen door elkaar te praten. ‘Ho ho, niet allemaal tegelijk. Als we een voor een jullie namen langs gaan, kunnen jullie er allemaal iets over vertellen.’ Stuk voor stuk vertellen de leerlingen wat ze van hun naam weten. De een weet er veel over te vertellen, zoals Orlando. Orlando betekent ‘heldere zon’. ‘Cool, hè? zegt hij.’ ‘Dat is zeker cool,’ zegt meester Milan. ‘Gaaf ook dat je dat weet. Is er nog iemand die iets wil vertellen over zijn naam?’

Affirmatie: Mijn naam is mooi!

Amir steekt zijn hand op. Als meester Milan naar hem knikt vertelt Amir dat zijn naam ‘prins’ betekent. ‘Wauw, dat is een hele mooie